

Samme vilde være flet fra andre Steder. Hvis en saadan Agitation skulde blioe ulmindelig, eller hvis noget Folkething rolig vilde finde sig i, at der blev øvet en saadan Agitation, frygter jeg for, at det vilde skabe vor Frihed grumme meget, og det synes mig ogsaa klart, at det paa ingen Maade kan siges at være i Overensstemmelse med Valglovens Grundsætninger. I det andet Thing er der jo indrømmet Pengene og Hartfornet store Forrettigheder; i Folkethinget derimod er dette ikke Tilfældet, i alt Fald ikke efter Lovens Best. Men saadanne Forrettigheder tiltage de større Hartfornseiere og de større Arbeidsgivere i Kjøbstæderne sig dog, naar de true dem, de have i deres Brød, med Tab af Fortjeneste eller Tab af den Stilling, de have, naar de ikke stemme saaledes, som deres Arbeidsgivere ville det. Det er sagt af et æret Medlem for Maribo Amt (Kund), at det, at Velgerne bødte sig for et saadant Tryk, er et Bevis for deres U selvstændighed. Nu er der dog adskillige fattige Arbeidere, der have viist, at de kunne modstaa et saadant Tryk, om det end ganske vist er haardt for saadanne Folk Dagen efter, at de have stemt for deres Overbevisning, at maatte staa med Familie og to tomme Næver uden Midler til at kunne forsørge sig og Sine. Men jeg vil iøvrigt henstille til det ærede Medlem, om ikke, hvis Forholdene vare lige, hvis det var saaledes, at de Godseiere, Herremænd eller større Arbeidsgivere i Byerne, der nu bringe Smaafolk under saa stærkt et Tryk, selv bleve stillede under lignende Vilkaar, saa at de ved at stemme efter deres Overbevisning fattes ud af Stand til at kunne ernære sig selv og dem, de have kjær — det da er muligt, at disse Folk vilde vise en lige saa stor U selvstændighed som Husmændene. Den Agitation, som vi Alle ville erkjende for lovlig, er kun den, der føres med aandelige Vaaben. Lad os forsøge at paavirke Folks Overbevisning alene ved Ordet, det mundtlige eller det skrevne, thi først da kunne vi vente, at det Folkething, der vælges, bliver et virkelig Udtryk for Folkets Flertal. Skal derimod Folkethinget finde sig i, at der rundt omkring paa Herregaardene bliver en Del Folk, som paa en Maade kunne Stemmemaskiner for Herregaardene, saa faae vi kun et Udtryk for, hvad de, som i Herregaardene, ville; men det er netop det, Valgloven ikke vil. Jeg maa derfor meget anbefale, at vi ikke godkjende eller dog udsætte Godtjendelsen af det foreliggende Valg for derved at give tilkjende, at vi ikke billige de Midler, som i Følge de hertil indkomne Klager ere bragte i Anvendelse ved Gjennemførelsen af dette Valg.

Svar: Jeg bad om Ordet før, da det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Kistestad) udtalte sin Opfattelse af, hvad der efter hans Mening er strafbart eller ulovligt. Jeg tror for det Første, at, selv paa det Punkt,

hvor det ærede Medlem udtalte sig om Strafbarhed, altsaa om vor Straffelovs Indhold, var hans Anskuelse maasse noget hasarderet. Jeg indrømmer, at Straffelovens § 113, til hvilken han sigtede, er affattet paa en, om jeg saa maa sige, noget naiv Maade. Den Lovang, der tales om, er kun forporlig Lovang og Trusel dermed. Det er ganske vist eiendommeligt, at en Straffelov, hvor der tales om Valgtvang, netop fremhæver dette. Enhver vil dog vist give mig Ret i, at det er en temmelig overflødig Bestemmelse, dersom den skal forstaaes bestemt efter Ordene. Den Lovang, der udøves ved Valg, gaar virkelig ikke ud paa, at man prygler Folk, eller at man trur dem med Prygl, nei, den Lovang, som har praktisk Betydning, er den kompulsive Lovang, som gaar ud paa at kue Folk ved Trusler paa Belfærd eller Eignende. Nu er det jo muligt, at Spieseteret vil tage den snevrere Fortolkning af § 113, at den i den Henseende vil gjøre en liberal Fortolkning gjældende, men jeg tror ogsaa, at det kunde være muligt, at Spieseteret vilde anerkjende, at lignende Trusel om forporlig Bold maatte sætte Trusel om Bold mod andre Gøder, der vare nok saa verdifulde eller betydningsfulde for Vedkommende som det at undgaa Prygl. Jeg tror, at Spieseteret kunde komme til den Opfattelse, skjøndt jeg indrømmer, det er tvivlsomt. Hvad dernæst angaar § 114, handler den om Bestikkelse, om Kjøb af Stemmer. Nu har jeg hørt under disse Forhandlinger af et andet Medlem, som ogsaa henleder min Tanke paa Spieseteret, at en Mand — det maa man dog sige — har Lov til at gjøre med sit Arbeide, hvad han vil. Det, tror jeg, er fuldstændig urigtigt. Intet kan være saa urigtigt. Dersom det var sandt, maatte han jo ogsaa kunne gjøre med sine Penge, hvad han vil; men det kan en Mand slet ikke. Han kan ikke bruge dem til ufædelige eller ulovlige Diemed, og han kan heller ikke bruge sit Arbeide til ufædelige eller ulovlige Diemed. Naar en Mand kjøber Stemmer for 10 Kr., kommer han i Forbedringshuset, men naar en Mand kjøber en Stemme ved at love den Paagjældende et Leiehus, kommer han, efter min Mening, lige saa fuldt i Forbedringshuset. Det ene er Bestikkelse lige saa fuldt som det andet. Om han gjør det ved Hjælp af Penge eller andre Formuegøder, kommer ud paa Et. Det forholder sig altsaa ingenlunde saaledes, at en Mand kan gjøre med sit Arbeide, hvad han vil. Dersom det paagjældende Diemed er ulovligt eller ufædeligt, er ogsaa Anvendelsen dertil af hans Arbeide lige saa ulovligt og ufædeligt, som om det var hans Penge, der var Tale om. Nu vil det dog vistnok erkjendes, at det vilde være en meget besynderlig og uærlig Anvendelse af Straffelovgivningen, dersom det var saa, at en Mand blev straffet haardt, fordi han havde kjøbt en Stemme